

STATENS BRANDINSPEKTION

MEDDELANDEN

Förvaltningslagen och brandsyneförrättaren

Kungl Maj:t har den 4 juni 1971 utfärdat förvaltningslag (SFS nr 290).

I anslutning härtill har Kungl Maj:t den 30 juni 1971 och den 17 december 1971 utfärdat lag om ändring i brandlagen (SFS nr 629, beträffande bl a 15 §) och kungörelse om ändring i brandstadgan (SFS nr 676, beträffande bl a 29 § och SFS 1176 beträffande bl a 14 §).

Förvaltningslagen liksom ovannämnda ändringar trädde i kraft den 1 januari 1972.

I samband med förvaltningslagens tillkomst har rättskipningen i regeringsrätten och kammarrätten omorganiserats och allmänna förfaranderegler för förvaltningsdomstolarna införts. Tyngdpunkten i den domstolsmässiga besvärsprövningen i förvaltningsärenden har flyttats från regeringsrätten till kammarrätt, vilken fått ställning av allmän förvaltningsdomstol närmast under regeringsrätten med i stort sett samma målområde som denna.

Förvaltningslagen avses bilda grundvalen för förvaltningsmyndigheternas handläggning av sina ärenden. Den syftar främst att stärka den enskildes rättssäkerhet i hans mellanhavanden med myndigheterna. Av 1 § framgår att lagen gäller ärenden hos förvaltningsmyndighet, varmed avses bl a olika kommunala organ. Dit hör även brandsynemyndighet (brandsyneförrättare).

De viktigaste bestämmelserna i förvaltningslagen med avseende på brandsyneverksamheten är reglerna om jäv (4 och 5 §§), besvär (11 och 12 §§), kommunikation (15 §), motivering av beslut (17 §) och underrättelse om beslut (18 §).

Skannat av Utkiken

För att förvaltningsmyndigheternas handlande skall präglas av objektivitet och opartiskhet har i 4 och 5 §§ förvaltningslagen intagits regler om jäv. Hit hör bl a partsjäv, intressejäv, släktskapsjäv samt ställföreträdarjäv. En brandsyneförrättare får sålunda inte handlägga ett ärende där han är jävig. Han får dock vidta åtgärd, som ej utan olägligt uppskov kan ombesörjas av annan.

I 12 § förvaltningslagen har samlats vissa grundläggande bestämmelser om ordningen för anförande av besvär. Besvärstiden är tre veckor från den dag då vederbörande fick del av beslutet. Den tidigare gällande längre tiden för menighet (fem veckor) har utgått. Besvär som ej anförts i rätt tid upptas ej till prövning. I förhållande till tidigare praxis innebär detta en skärpning.

I detta sammanhang må nämnas, att besvär över länsstyrelses beslut i brandsyneärende inte längre skall föras hos regeringsrätten utan i stället hos kammarrätt. Hos regeringsrätten kommer hädanefter endast att upptas brandsyneärenden, där ett utslag kan få prejudicerande betydelse.

Även inom förvaltningen gäller som en allmän grundsats, att ingen skall dömas ohörd. Denna grundsats, den så kallade kommunikationsprincipen, fastslås i 15 § förvaltningslagen. Principen innebär i huvudsak att ett för den enskilde ofördelaktigt beslut inte får meddelas utan att han först fått tillfälle att framföra sina synpunkter med anledning av vad som framkommit i ärendet.

Anm: Kommunikationsprincipen uttrycks i förvaltningslagen genom en föreskrift om att ärende inte får avgöras utan att sökande, klagande eller annan part underrättats om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv och tillfälle beretts honom att yttra sig över det. Myndigheten får dock avgöra ärende utan att så skett bl a om åtgärderna är uppenbart obehövliga, om det kan befaras att genomförandet av beslutet i ärendet annars skulle avsevärt försvåras eller om ärendets avgörande inte kan uppskjutas.

I brandsyneärende torde denna princip äga sin tillämpning t ex om brandsyneförrättaren samrått med byggnadsnämnden (13 § 1 mom andra stycket brandstadgan) eller låtit särskild sakkunnig avge yttrande eller verkställa utredning att läggas till grund för beslutet vid brandsynen ifråga. Reglerna om kommunikationsplikt är självfallet inte avsedda att inkräkta på myndighetens rätt att utan redovisningsskyldighet i förhållande till parten utnyttja sin allmänna sakkunskap och erfarenhetsfond. De iakttagelser som brandsyneförrättaren gjort vid brandsynen torde inte omfattas av uttrycket "det som tillförts ärendet genom annan än honom själv". Om det material

som har tillförts ärendet genom annan än parten själv blott består av uppgifter om sådana faktiska förhållanden som parten kan förutsättas ha kännedom om, torde det vara uppenbart obehövt att kommunicera uppgifterna med parten. Motsvarande bör gälla om det som har tillförts ärendet genom annan än parten själv inte bedöms kunna föranleda något föreläggande eller i vart fall inte föreläggande om andra åtgärder än sådana som objektets ägare/innehavare kan antas vara införstådd med. Kommunikation kan också underlåtas t ex när hänsynen till tryggheten mot skada av brand kräver att föreskrift enligt 13 § 2 mom brandstadgan meddelas utan dröjsmål.

Objektets ägare och/eller innehavare skall i nu åsyftade sammanhang lämnas tillfälle att inom viss tid avge yttrande i ärendet. Sådan underrättelse får ske genom delgivning (se nedan) men kan också ske på ett mera formöst sätt t ex genom ett telefonsamtal eller vanligt brev.

I förvaltningslagen har fastslagits att beslut, varigenom myndighet avgör ärende, skall innehålla de skäl som bestämt utgången, dvs motivering (jfr 14 § brandstadgan; SFS 1971:1176). Enligt 17 § förvaltningslagen får skälen utelämnas helt eller delvis bl a om beslutet inte går part emot eller det eljest är uppenbart obehövt att upplysa om skälen eller ärendet är så brådskande att det inte finns tid att utforma skälen. Då det gäller brandsynebeslut bör motiveringen i protokollet kunna göras enkel. Detta gäller särskilt mindre och självklara åtgärder. Många förelägganden avser emellertid omfattande åtgärder och kräver en utförligare motivering. I regel kan man på grund av undantagsregeln för fall där ärendet är så brådskande att det inte finns tid att utforma skälen underlåta att i detalj redovisa skälen för en föreskrift enligt 13 § 2 mom brandstadgan.

Ägare och/eller innehavare av brandsyneobjekt (jfr 13 och 14 §§ brandstadgan; SFS 1962:91 resp 1971:1176) skall enligt 18 § förvaltningslagen, därest beslut vid brandsyn innefattar föreläggande eller föreskrift, underrättas härom. Han skall samtidigt underrättas om vad han har att iakttä vid talan mot beslutet (besvärshänvisning). Blanketten för brandsyneprotokoll innehåller numera tryckt besvärshänvisning.

Underrättelse om beslut vid brandsyn (brandsyneprotokoll) sker genom att detta överlämnas av brandsyneförrättaren eller översänds med bud eller i vanligt brev. Till protokollet fogas begäran om skriftligt erkännande av mottagandet (delgivningskvitto). Blanketten (postkort) för sådant kvitto postbefordras ofrånkerad. Förekommer anledning därtill, t ex vid föreläggande som måste upprepas på grund av påstående vid efterbesiktning att brandsyneprotokollet ej kommit vederbörande tillhanda, översänds protokollet med posten i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Skulle dylik försändelse inte utkwitteras, kan det bli nödvändigt att låta

delgiva vederbörande beslutet enligt bestämmelserna om stämmingsman-
nadelgivning. Länsstyrelsen förordnar en eller flera stämmingsmän för
varje kommun. Förteckning över stämmingsmän finns hos länsstyrelser-
na. Närmare föreskrifter om delgivning återfinns i delgivningskungörel-
sen (SFS 1970:467).

Meddelandet utges efter hörande av svenska kommunförbundet, föreningen
Sveriges länsbrandinspektörer, svenska brandbefälets riksförbund samt
Sveriges skorstensfejaremästares riksförbund. Vid utarbetandet av med-
delandet har medverkat hovrättsassessor E A Neergaard och länsassessor
O V Lindh.

Stockholm den 17 november 1972

STATENS BRANDINSPEKTION

Sven Hultqvist

/Stig G Holmberg

Summary in English

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1972:10

Code concerning administration in connection with examination of fire risks

January 1st 1972 there came three new laws into force concerning special
problems within the compass of the administrative organization. These
laws are of a great interest to the fire prevention.

The following sections are presented:

Challenge

Appeal

Communication

Justification

Information of decision

Statens brandinspektion, Hantverkargatan 26¹, 112 21 Stockholm. Tel 08/54 17 85

Skannat av Utkiken

